

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 344/2023-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Svetové združenie bývalých politických väzňov**, Námestie sv. Egídia 10, Poprad, IČO 37 796 542, zastúpeného advokátom JUDr. Vladimírom Gürtlerom, Kollárova 15, Poprad, proti postupu Okresného súdu Bratislava I (Mestského súdu Bratislava IV) v konaní sp. zn. 9C/36/2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 30. mája 2023 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2, zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv na prejednanie záležitosti v primeranej lehote a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). Tiež navrhuje prikázať okresnému súdu vo veci konať, priznať finančné zadosťučinenie 10 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal 1. júla 2021 na okresnom súde antidiskriminačnú žalobu z dôvodu porušenia zásady rovnakého zaobchádzania pri poskytovaní dotácií taxatívne vymedzeným občianskym združeniam vo vecnej pôsobnosti rozpočtovej kapitoly Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a porušenia zásady rovnakého zaobchádzania.

3. Okresný súd výzvou z 23. septembra 2021 vyzval sťažovateľa na odstránenie vady žaloby spočívajúcej v neuvedení výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Sťažovateľ 23. septembra 2021 upravil žalobný petit a žiadal nemajetkovú ujmu vo výške 1 000 eur. Okresný súd výzvou z 10. novembra 2022 vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 48 eur. Sťažovateľ súdny poplatok zaplatil 11. novembra 2022. Z dôvodu, že nemal vedomosť o doručení vyjadrenia žalovaného, požiadal podateľňu okresného súdu o prístupové kódy do elektronického

spisu. Sťažovateľ po sprístupnení elektronického spisu zistil, že vec bola pridelená do oddelenia občianskoprávnych vecí zákonnej sudkyni 13. januára 2023.

II.

4. Sťažovateľ argumentuje, že tlačová agentúra TASR tlačovou správou pre médiá 13. júla 2021 potvrdila, že sťažovateľ podal žalobu s názvom „*Bývalí politickí väzni podali žalobu na rezort vnútra pre pridelovanie dotácií*“. Sťažovateľ namieta zbytočné prietahy, ktoré sa snažil odstrániť sťažnosťou pre nečinnosť z 22. septembra 2022 podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov adresovanú predsedovi okresného súdu. Predseda okresného súdu listom (č. k. 1SprV-7/464/2022 z 12. októbra 2022) vyhodnotil sťažnosť pre nečinnosť za dôvodnú a v konaní nariadil kontrolu úkonov. Sťažovateľ namieta, že elektronickou podateľňou mala byť vec po doručení pridelená zákonnému sudcovi prejednávajúcemu občianskoprávne veci, o čom sťažovateľ nebol vyzoomený. Podľa tvrdení sťažovateľa okresný súd počas takmer dvoch rokov vo veci nevykonal žiadny úkon smerujúci k odstráneniu jeho právnej neistoty.

III.

5. Dňa 1. júna 2023 nadobudol účinnosť zákon č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov (tzv. nová súdna mapa), ktorým bol v čl. VIII zmenený aj zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvody súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 371/2004 Z. z.“). Podľa § 18n ods. 2 písm. d) zákona č. 371/2004 Z. z. v znení účinnom od 1. júna 2023 prechádza výkon súdnictva v ostatných veciach z Okresného súdu Bratislava I, Okresného súdu Bratislava II, Okresného súdu Bratislava III a Okresného súdu Bratislava V na Mestský súd Bratislava IV.

6. Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na pojednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03), čo umožňuje preskúmať ich namietané porušenie spoločne.

7. Podľa stabilnej judikatúry ústavného súdu sú pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, zohľadňované okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Prihliada sa aj na význam sporu pre účastníkov [II. ÚS 32/02, obdobne rozsudok ESLP zo 16. 12. 2003 vo veci Záborský a Šmáriková proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 58172/00].

8. Ústavný súd odkazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). V prípade, keď ústavný súd zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné

prieťahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevysloví porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhovie (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietne ako zjavne neopodstatnený (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011). K takémuto záveru dospel ústavný súd aj pri predbežnom prerokovaní tejto ústavnej sťažnosti.

9. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že predmetom konania je antidiskriminačná žaloba, ktorá patrí medzi štandardnú rozhodovaciu činnosť všeobecného súdnictva. Pri hodnotení ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmanom konaní, ústavný súd až na zaplatenie poplatku a dopĺňovanie žaloby na výzvy súdu nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu.

10. Namietané konanie trvá približne dva roky a dosiaľ sa nachádza vo fáze vykonávania úkonov prevažne administratívnej povahy. Vnímajúc celkovú dĺžku namietaného konania, ktorú ústavný súd môže posudzovať v súvislosti so sťažovateľom uplatnenými základnými právami podľa ústavy a právom podľa dohovoru, konštatuje, že dĺžka posudzovaného konania je z pohľadu uplatnených práv hraničná (porov. rozsudok ESLP z 20. 6. 2006 vo veci Obluk proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 69484/01 k približne trojročnej dĺžke konania na prvostupňovom súde). Procesný postup okresného súdu v prípade pridelenia vecí zákonnému sudcovi nebol optimálny (opomenutie informovať sťažovateľa o zákonnom sudcovi), avšak nedosahuje ústavne neudržateľnú intenzitu. Sťažovateľ požiadal 9. februára 2023 podateľňu okresného súdu o prístupové kódy do elektronického spisu, ktoré mu okresný súd zaslal 14. februára 2023. Okresný súd v potvrdení uviedol, že spis bol pridelený do oddelenia občianskoprávných vecí zákonnej sudkyňi „13.1.2023 13:28:42“.

11. Po predbežnom preskúmaní ústavnej sťažnosti a postupu okresného súdu s prihliadnutím na argumentáciu sťažovateľa ústavný súd dospel k záveru, že dĺžka namietaného konania, aj keď nie je ideálna, nemá charakter tak ústavne významného pochybenia, na základe ktorého by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol ústavný súd dospieť k záveru o porušení základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú. Ústavný súd napriek tomu poznamenáva, že toto uznesenie nepredstavuje prekážku rozsúdenej veci, a v prípade, že nečinnosť, resp. neefektívna činnosť okresného súdu, sa čo sa týka intenzity zvýši, sťažovateľ sa môže opätovne obrátiť na ústavný súd s ústavnou sťažnosťou (III. ÚS 127/2023).

12. Vo vzťahu k námietke nezákonného zloženia súdu a ústavnej sťažnosti na porušenie čl. 48 ods. 1 ústavy môže sťažovateľ svoje námietky uplatniť v ďalšom konaní podaním odvolania v zmysle § 365 a nasl. Civilného sporového poriadku, príp. dovolania podľa § 420 písm. e) Civilného sporového poriadku. Princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy vylučuje právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o uvedenej námietke sťažovateľa. Vzhľadom na to je nutné konštatovať, že ústavná sťažnosť sťažovateľa je v tejto časti neprípustná,

a ústavný súd ju preto odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. júla 2023

Robert Šorl
predseda senátu